

Innehåll

FÖRORD 7

1. ARVET FRÅN ANTIKEN 11

Från Homeros till sofisterna • Platon • Aristoteles • Isokrates och Demosthenes • Cicero • Quintilianus • Judisk och kristen talekonst • Augustinus

2. BLAND MEDELTIDENS KLERKER OCH HELGON 53

De nya skolorna • Predikningar, brev och krönikor • Magister Mathias och den heliga Birgitta • Senmedeltiden i Sverige

3. RENÄSSANSEN OCH VASAKUNGARNA 73

Humanisterna • Erasmus • I Wittenberg • Gustav Vasa – tyrann eller landsfader? • Erik XIV – en retoriker på tronen • Triumphus eloquentiae

4. STORMAKTSTIDEN 121

Andlig retorik • Johan Skytte • Gustav II Adolf • Skolor och akademier • Den politiska vältaligheten och de skytteanska professorerna • Latin eller franska? • Georg Stiernhielm

5. FRIHETSTIDEN OCH DEN GUSTAVIANSKA EPOKEN 177

Klassicism och modernitet • Then swänska Argus • I gamla akademier och nya • Förnuft och passion • Den falska vältaligheten • Gustav III • Den nye Gustav Vasa • Svenska Akademien • Inför eftervärldens domstol

6. GULDÅLDERN 221

Den fosterländska retoriken • Johan Olof Wallin • Esaias Tegnér • I riksdagen • "Vårt lands yppersta talare" – Oskar II • August Strindberg och den offentliga lögnen

7. VÅR EGEN TID 279

Retorikens död? • Väckelsepredikanterna • Nykterhetstalarna • Arbetarrörelsen • Heidenstam, Hedin, Söderblom, Karlfeldt och Lagerlöf • Den nye hövdingen – Hjalmar Branting • Folkhems- och beredskapsretorik • Det kalla kriget, jämlikheten och ungdomsrevolten • Olof Palme

LITTERATUR 330

RETORISK ORDLISTA 337

PERSONREGISTER 341